בס"ד כסלו תשפ"ז

פרשת "**וישב**"

"וישב יעקב" (ל"ז א'). רש"י: בקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. הנה חינוך הבנים צריך להיות בראש דאגות האדם, אל לו להסתפק בשלמות עצמו, אלא עליו להשקיע מחשבותיו בהדרכת אחרים ובעיקר בניו אחריו. וזה י"ל הפי' "וישב יעקב" יעקב אבינו סבר לעבוד את השי"ת ולדאוג רק לשלמות עצמו, 'קפץ עליו רוגזו של יוסף' והוכיחו שיש הכרח לדאוג לבניו ולהדריך גם אחרים. (מקור ברוך)

*

"אלה תולדות יעקב יוסף" (ל"ז ב'). 'יעקב' מרמז על ענוה כמש"כ (משלי כ"ב ד'): "עקב ענוה", שהאדם יודע בעצמו שלא עשה עדיין כלום מצוות, ועי"ז יוסיף תמיד מצוות ומעש"ט. וזה: "אלה תולדות יעקב" אלה התוצאות של אדם אשר הוא בענוה, "יוסף" הוא תמיד מוסיף מצוות ומעש"ט. (צמח צדיק)

*

"לך נא ראה את שלום אחיך" (ל"ז י"ד). יעקב אבינו אמר ליוסף "ראה את שלום אחיך" שישתדל תמיד לראות את שלימותם של האחים, את המעלות שלהם ולא את החסרונות שלהם, ועי"ז ימנע ממנו שנאה ומחלוקת. (רבי בונם מפשיסחא)

*

"וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור...ויאמר הילד איננו ואני אנה אני בא" (ל"ז כ"ט). י"ל "וישב ראובן אל הבור" כאשר אדם שב בתשובה, והוא רואה ומתבונן "אל הבור" (לאן אתה הולך...) שיצטרך פעם לרדת לבור, אזי הוא מבין כי "אין יוסף בבור" שם בבור אין אפשרות להוסיף מצוות ומעש"ט, והוא אומר בצער "הילד איננו" ימי הילדות והנעורים חולפים מהר ואינם, "ואנה אני בא" כיצד ועם מה אבוא לאבי שבשמים. (רבי דוד מזבלטוב)

כי עלינו לדעת שימי הילדות הם הימים והשנים הכי מובחרים בחיי האדם, ומה שיכולים להשיג בשעה אחת בימי הילדות (הלומד ילד למה דומה... - אבות פ"ד) אי אפשר להשיג לעת זקנה בכמה שנים. (בית אברהם)

*

"איה הקדשה היא בעינים על הדרך" (ל"ח כ"א). ידוע אם אדם נזהר ושומר על עיניו לא להסתכל בדברים ומקומות אסורים אזי זוכה הוא לקדושה, כמש"כ (במדבר ט"ו ל"ט) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם...והייתם קדושים". וזה הרמז כאן: "איה הקדשה" איה וכיצד אפשר להכיר את מידת קדושתו של האדם? "היא בעינים" כאשר הוא שומר על עיניו לא להביט בדברים אסורים, "על הדרך" בפרט כאשר הוא הולך בדרך. (אילנא דחיי בשם מוהר"ם מפרשיסחא)

*

"ויהי ד' את יוסף ויהי איש מצליח...ויראו אדניו כי ד' אתו" (ל"ט ב' ג'). רש"י: שם שמים שגור בפיו. מכלל האמונה בהשי"ת שיאמר אדם על כל פעולה שרוצה לעשות – אעשה זה אם ירצה השם, וסימן לזה "עצת ד' היא תקום", "**היא**" ר"ת **אם ירצה ה'** אזי יתקיים. וזה מה שפירש רש"י: שם שמים שגור בפיו – שבכל ענין שבעולם ובכל מעשה אמר אם ירצה ד', בעזרת ד', ולכן הוא איש מצליח. (של"ה הק')

*

"נראית לו דמות דיוקנו של אביו"

"ויבא הביתה לעשות מלאכתו" (ל"ט י"א). רש"י: רב ושמואל, חד אמר לעשות מלאכתו ממש, וחד אמר לעשות צרכיו וכו', אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו וכו'. למדים אנו כי בשעת הניסיון נראית לו דמות דיוקנו של אביו, ומכח זה ניצול ועמד בניסיון.

והקשה בספר הק' **'פרי הארץ'**, אם כן איך אמרו חז"ל (יומא ל"ה) יוסף מחייב את הרשעים, והלא כל רשע יכול לטעון, שאילו היתה נראית לו דמות דיוקנו של יעקב אבינו, גם הוא לא היה חוטא?

אלא י"ל על זה, בהקדם מה שיש להקשות עוד, ע"פ המובא בספה"ק, כי בשעת ניסיון נוטלים מן האדם כל השגותיו ומדרגותיו, ואיך זכה יוסף לכך שנראית לו דמות דיוקנו של אביו, הרי בשעת ניסיון אין אדם זוכה להשגות כאלו?

אלא י"ל ע"פ המובא בספה"ק, שגם בשעת ניסיון אי אפשר ליטול מן האדם את המידה שהוא מחזיק בה תמיד בכל העיתים ובכל המצבים, ולעולם אינו עוזבו, שמידה זו עומדת לו בשעת ניסיון. וכן היה אצל יוסף, שנראית לו דמות דיוקנו של אביו, מפני שתמיד החזיק בהתקשרות עם אביו ללא הרף, ולא משה ממנו דמות דיוקנו, מאז שירד למצרים וראה באיזה מקום שפל הוא נמצא, ידע שהוא יכול להינצל רק אם יהיה נראית לו דמות דיוקנו של אביו, והעמידו תמיד נגד עיניו.

וכמו שפי' אבי זצ"ל (ה'**נתיבת שלום**') על לשון המשנה 'הוא' היה אומר, שעל דרך זה יש בחינה 'מה' היה אומר, מה היה אומר על ענין זה, תמיד התייעץ עם דמות דיוקנו של אביו.

דמות דיוקנו של יעקב אבינו עמד תמיד לנגד עיניו של יוסף, וכל דבר שבא לידו שקל מה דעתו של אביו בזה, האם זה מתאים עם דרכו ועם הדרכתו והנהגתו. על כן גם בשעת ניסיון, אי אפשר היה ליטול ממנו מידה זו של התקשרות עם אביו, שהחזיק בה ללא הרף בכל עת ובכל מצב.

(הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, בשם הרבי מסלונים שליט"א בעל ה'דרכי נועם')

* * *

כ"ה כסלו יומא דהילולא של הרה"ק רבי חיים מאנטניא זי"ע

בשנת תרכ"ג כ"ג אייר נולד הרה"ק רבי **חיים** מאנטניא זי"ע בעל ה"טל חיים" שנקרא ע"ש סבו הרבי מקוסוב זצ"ל.

כבר מילדותו ראו אותו ברוך כישרונות, עלה בתורה ובמידות, ובגיל צעיר כבר זכה להיות גדול בתורה, ולקבל היתר הוראה מגדולי תורה שמכנים אותו 'נר ישראל' 'עטרת הגולה'.

בשנת תרנ"ג עם פטירת אביו הרה"ק רבי ברוך מויז'ניץ בעל ה"אמרי ברוך", מילא מקום אביו ונתאספו אליו אלפי חסידים וביניהם למדנים חריפי מח. בניגוד לאביו שמיעט בד"ת, הוא היה אומר ד"ת בשולחן, וכששאלוהו לפשר הדבר, ענה: אבי זצ"ל לא אמר ד"ת כי אמר: לומר ד"ת צריך להיות ב'התפשטות הגשמיות', ואני אומר: גם קריאת שמע צריך לומר ב'התפשטות הגשמיות' ומי שאינו בדרגה זו לא יקרא קריאת שמע ?

היה מפורסם כבעל מופת, ובפרט בגאונותו העמוקה, פרסם חידושי תורה בהלכה ובאגדה, ובעוה"ר אבדו רוב חידושי תורתו במלחמת עולם הראשונה, ונשאר לנו מעט לברכה הספר 'נימוקי חיים' על ש"ס ו'טל חיים' עה"ת.

זכה להנהיג עדתו ל"ט שנה, ונתבקש לישיבה של מעלה בערב ש"ק כ"ה כסלו שנת תרצ"ב, זיע"א.

הרה"צ רבי **חיים** מאנטניא זיע"א

* * *

סעודת הילולא ועליה לציון לרגל היארצייט של רב בית המדרש סערט ויז'ניץ ירושלים
הגה"צ רבי **ישראל אליעזר הגר** זצ"ל

הילולת בעל
'עזרת ישראל'
בהשתתפות
כ"ק אדמו"ר
משאץ ויז'ניץ
שליט"א

גאב"ד רמת שלמה
הגה"צ רבי
מתתיהו דייטש
שליט"א
ידידו ומחותנו
של בעל ההילולא
נושא דברים

שולחן הכבוד
בהשתתפות הרבנים
הגאונים שליט"א

חתן בעל ההילולא הגה"צ

רבי **יהודה אריה הלברשטאם** שליט"א

אב"ד גארליץ נושא דברים

(צילום ש. ה.)